No. 239. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 6 en 7 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.



B E L G I E.

BRUSSEL, den 4den October.

De heer *Goblet* is van Londen te Brussel teruggekomen. De heer *Du Mortier*, in de zitting der kamer van afgevaardigden, van gisteren, de leden de terugkomst van dezen onzen gevolmagtigde bij de conferentie bekend makende, heeft tevens zijn voornemen te kennen gegeven, om in de volgende zitting, dus die van heden, verklaringen over den staat van zaken, bij wijze van interpellatie, te vragen. Waarschijnlijk zal die zitting de laatste der tegenwoordige sessie wezen, zijnde er na de definitive stemming van het finantieel budget, niets meer ter behandeling over, daar de onderscheiden nog gedane voorstellen, gelijk dat op het vlas en de linnens, tot eene volgende zitting uitgesteld zijn.

In de zitting van gisteren heeft de kamer, nadat de heer *Du Mortier* zijn voorstel betrekkelijk de reorganisatie der brusselsche akademie nader ontwikkeld had, in weerwil van de tegenkanting des ministers, bijna eenparig besloten, om dit voorstel nader in overweging te nemen. Waarschijnlijk zal zulks dan eerst in eene volgende sessie wezen.

— De senaat heeft gisteren eenige rapporten van aan denzelven aangeboden ontwerpen aangehoord, en in deze enkele zitting, de budgetten van de publieke schuld, der dotatien, van justitie, van buitenlandsche zaken, van de Leopolds-order en van marine bediscussieerd en aangenomen.

— Men zegt dat de koning tegen het aanstaande voorjaar de provincie Luxemburg, waar hij nog niet geweest is, bezoeken zal.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 2den October.

De berigten, die het gouvernement onder dagteekening van den 26sten September van Marseille heeft ontvangen, verhalden dat de rust aldaar sedert den avond van den 23sten niet was gestoord, en dat de verbitterde partijen waarschijnlijk door eene geduchte militaire magt zouden worden in toom gehouden. Daarentegen schrijft men uit de stad Hyères, dat het geheele departement *du Var* in eenen toestand van onrust en gisting is, welke voor ernstige ongeregeldheden doet vreezen. In onderscheidene dorpen hebben zich de landlieden gewapend en tot benden vereenigd, om op de eerste waarschuwing *Hendrik V* tot koning uit te roepen; de aanhangers van het vorig bestuur trachten de geheele bevolking tot eenen opstand te bewegen en verspreiden tot dat einde de onwaarschijnlijkste geruchten, onder anderen, dat de hertogin *van Berry* eerlang op de Zuidelijke kust eene nieuwe landing zal ondernemen, en door het Sardinisch leger ditmaal zal worden ondersteund. De stoomboot *Carlo Alberto* is van Marseille naar de haven van Toulon opgezonden, doch was aldaar den 27sten nog niet aangekomen.

— De *Gazette de France* verzekert heden op nieuw, dat de hertogin *van Berry* zich niet in het Noorden van Italie heeft opgehouden, maar onmiddellijk hare reis naar Praag heeft voortgezet, waar zij niet later dan den 28sten September verwacht werd, om bij de feesten ter verjaring van den hertog *van Bordeaux* tegenwoordig te zijn.

— De berigten van Madrid, van den 28sten der vorige maand, bevestigen dat de gezondheidstoestand van den koning van Spanje hoogstbedenkelijk is, zoo zelfs, dat reeds de personen waren aangewezen, die bij zijn overlijden in den raad van regentschap, door de koningin gepresideerd, zouden worden geroepen. Voor het oogenblik was zoowel in de hoofdstad als in de provincien alles rustig, maar men was toch beducht dat de dood des konings de aanhangers van don *Carlos* de wapenen zoude doen opnemen, en het teeken tot een burgeroorlog zoude zijn.

— De berigten uit Lissabon gaan tot den 18den September en vermelden, dat er op den 14den een tweede gevecht tusschen de belegerden en belegeraars had plaats gehad, waarbij de laatste, zoo men zeide, waren te kort geschoten. Overigens scheen de maarschalk *Bourmont* geheel van het voornemen te hebben afgezien, om de hoofdstad door geweld meester te worden, maar dezelve veeleer door eene strenge blokkade te willen dwingen. In de omstreken van Coimbra zoude eerlang het hoofdkwartier gevestigd worden. Ter voorziening in het gebrek aan levensmiddelen, dat te Lissabon kende ontstaan, heeft dom *Pedro* deszelfs den invoer geheel of gedeeltelijk vrijgemaakt. Dom *Miguel* heeft van zijnentwege eene nadere dagorder aan het leger uitgevaardigd, waarbij hetzelve tot zelfverdediging wordt aangemaand.

— Volgens de laatste tijdingen uit de Levant, zoude er op het eiland Cyprus een algemeene opstand zijn uitgebroken, welke de Turksche bevelhebber echter door list was meester geworden en ten strengste had gestraft, zoodanig dat zelfs de consuls der Europesche mogendheden niet vrij waren gebleven van den overlast der soldaten, en met name die van Oostenrijk was vermoord.

— De toebereidselen tot het aanstaand vertrek des konings naar Compiègne houden een gedeelte der hoofdstad bezig. De heer *de Talleyrand* en de overige diplomaten zijn verzocht Z. M. te vergezellen.

— De fondsen waren heden (2 *October*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 102,25; op tijd 102,60; 3 pCt. kont. 75,50; op tijd 75,60; Nap. renten op tijd 91,20; Sp. perpet. kont. en op tijd 68½; 3 pCt. kont. en op tijd 40½; Cortes 16¼.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 5den October.

Bij besluit van Z. M. zijn in deze provincie benoemd, tot secretaris der gemeente Engelen: *F. van Calker* en tot burgemeester der gemeente Riethoven *H. Verhoeven*.

Voorts zijn door Zijne Majesteit gedaan de volgende militaire benoemingen:

Bij besluit van den 12den September:

Tot militairen intend. der 2de klasse, de onder-intend. der 1ste klasse D. F. Donker van der Hoff; tot onder-intend. der 1ste klasse, de onder-intend. der 2de klasse J. H. van Wely, en tot adjunct-intend. en aspirant bij de milit. administ., R. J. G. van der Capellen.

Bij besluit van den 28sten September:

Bij de afdeeling kurassiers N°. 1.

Tot ritm. der 1ste klasse, de ritm. der 2de klasse M. M. Simon, van de afd.; tot 2de luit. effectief, de 2de luit. à la suite C. H. Roell, almede van de afd.; tot 2de luit. honor., de opperw. W. H. von Ziegesar, van de afd.

Bij de afdeeling kurassiers N°. 3.

Tot 1sten luit., de 2de luit. J. E. Verthoien, van de afd., en tot 2de luit. à la suite, de opperw. F. van Wijnaexbergen, van de afd.

Bij het regiment ligte dragonders N°. 4.

Tot ritm. der 2de klasse effectief, de ritm. der 2de klasse honor. G. A. G. baron van der Duijn, à la suite van het regim.

Bij het regiment ligte dragonders N°. 5.

Tot majoor, de ritm. der 1ste klasse H. J. Jehu, van het regim. lanciers; tot 1ste luit., de 2de luit.-adjud. F. F. Brandt, van het regim., met bepaling, dat hij in de betrekking van adjud. zal verblijven; tot 2de luit. à la suite, de kadet-wachtm. P. J. Metelerkamp, van het regim. ligte dragonders N°. 4, en W. F. von Daehne, van het regim., en tot 2de luit. honorair, de kadet-wachtm. C. A. Besier, en de wachtm. C. C. van Hall, beide van het regiment.

Bij het regiment huzaren N°. 6.

Tot majoor, de ritm. der 1ste klasse V. Thirion, van het regim.; tot ritm. der 2de klasse, de 1ste luit-adjud. F. C. H. van Utenhove van Bottenstein, van de afd. kurassiers N°. 9; tot 1sten luit., de 2de luit-cornet J. F. Thirion, van het regim.; tot 2de luit. à la suite, de kadet-wachtm. F. G. W. von Speicher, van het regim. lanciers, en de wachtm. M. J. Wörbert, almede van het regim. lanciers, en tot 2de luit. honor., de kadet-wachtm. H. E. de Bruijn, van het regiment.

Bij de afdeeling kurassiers N°. 9.

Tot 1sten luit., de 2de luit. A. P. H. van Iterson, van de afd., en tot 2de luit honor., de wachtm. J. F. W. Bouscourd, van de afdeeling.

Bij het regiment lanciers.

Tot ritm. der 1ste klasse, de ritm. der 2de klasse H. J. van Utenhove, van het regim. ligte dragonders N°. 4; tot 2den luit. effectief, de 2de luit. à la suite M. G. A. F. de Riquet, graaf de Caraman, graaf de Chimay, van het regim., en tot 2den luit. honor., de kadet-wachtm. A. H. des Tombes en P. A. van Zuijlen van Nijevelt, mitgaders de wachtm. G. W. [illegible] stein, respectivelijk van het regim.

— Nog is aan den 2den luit. à la suite, van de afd. kurassiers N°. 3, E. de Louchier, op het daartoe door hem gedane verzoek eervol ontslag uit Zijner Majesteits dienst verleend.

— Het *Journal de la Haye* van heden meldt, dat de Prins *van Schwartzemberg*, wiens komst te Amsterdam wij voor eenige dagen aangekondigd hebben, in de residentie is gearriveerd. Hetzelfde blad verzekert stellig, dat de Oostenrijksche graaf *Clamm Martinez*, die van Münchengrätz met eene zending naar herwaarts belast was, en nog steeds in de residentie gewacht werd, niet komen zal, uithoofde de staat zijner gezondheid hem belet had de reis te aanvaarden.

— Men schrijft ons uit Amsterdam van gisteren het volgende: „Voor eenigen tijd had zich eene commissie uit de mobiele Schutterij-Societeit gevestigd ten huize van den heer *S. Allebrandi* alhier, naar 's Gravenhage en van daar naar het Leger begeven, om HH. KK. HH. den Prinsen van *Oranje* en der Nederlanden, benevens onderscheidene Opper-Officieren, het diploma van buitengewoon lidmaatschap in genoemde societeit aan te bieden. Reeds kunnen wij berigten, dat gezegd lidmaatschap op de meest vleijende wijze bereids is aanvaard, door Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, alsmede door Z. Exc. den luit.-generaal *Cort Heiligers*, den H. Ed. Gestr. heer generaal-majoor *Knotzer*, den kolonel *de Leeuw*, den baron *van der Brugghen van Croy*, enz. Zijnde men de verdere antwoorden nog wachtende."

— Uit Zeeland meldt men, dat het herstellen der schade aan den kapitalen zeedijk van West-kapelle, door den storm van het begin der vorige maand veroorzaakt, dezer dagen voor eene som van *f* 40,000 aanbesteed is, welke aanbesteding echter bepaaldelijk alleen het aanleggen van een gedeelte binnendijk betreft, en geen betrekking heeft tot het gat, dat in den kapitalen zeedijk geslagen is.

— De stoomboot de *Beurs van Amsterdam*, welke onlangs, voor eene som van *f* 6,000, van het strand nabij Cadzand weder in vlot water is gebragt, ligt thans in de Middelburgsche haven, om aldaar geheel te worden gerepareerd.

In den loop dezer week zijn te Vlissingen weder drie belgische artilleristen binnengebragt, waaronder een met vrouw en kind, in het 4de district van Zeeland tot de onzen overgekomen.

— Volgens *l'Union* zou de centrale sectie van de belgische kamer van afgevaardigden, bij hare jongste beraadslagingen over den reeds sedert zoo lang ontworpen ijzeren spoorweg, tot het besluit gekomen zijn: 1°. dat men dien een weg zou aanleggen, waarvan het middenpunt te Mechelen zou wezen, die zich van daar ten oosten, door Leuven, Luik en Verviers, naar de pruissische grenzen, ten noorden naar Antwerpen, ten westen door Termonde en Gent naar Ostende, en ten zuiden door Brussel naar de fransche grenzen zou uitbreiden; 2°. dat met denzelven een begin zou gemaakt worden met de deelen, gelegen tusschen Mechelen en Antwerpen, Brussel en Verviers, en 3°. dat de onderneming door het bestuur en dus niet bij wijze van concessie zou geschieden. — Dezelfde afdeeling van de kamer van afgevaardigden heeft in dezer voege de zamenstelling van de provinciale staten bepaald: voor Braband de beide Vlaanderen en Henegouwen één lid op de 10,000 inwoners; voor Antwerpen, Luik, Limburg en Luxemburg één lid op de 7,500 inwoners; voor Namen één op de 5,000.

— De graaf *Ch. Vilain XIIII* wordt van zijn togt naar Italie te Brussel terug gewacht.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den October.

Naar men verneemt, heeft de bondsvergadering in eene harer laatste zittingen besloten, dat de Oostenrijksche en Pruissische troepen, die tot nu toe de omstreken dezer stad bezet hielden, hoezeer tot nagenoeg op de helft verminderd, gedurende den ganschen winter aldaar zullen verblijven, en werkelijk zijn reeds de vereischte maatregelen genomen, om in hun onderhoud op eene voor de ingezetenen minder bezwarende wijze te voorzien. Te gelijker tijd zoude men bepaald hebben, dat het militair kommandement alhier aan eene commissie, bestaande uit een Oostenrijksch, een Pruissisch en een Frankforter officier, zoude worden opgedragen.

— In Ancona is officieel bekend gemaakt, dat in Albanie, bij Elbasour, de pest uitgebroken is en derhalve alles, wat uit die provincie komt, aan eene strengen quarantaine moest onderworpen worden.

Omtrent den stand der zaken in Albanie verneemt men, dat, na het gebeurde in Scutari, ook in die streken, welke vroeger onder het bestuur van *Mustapha*-pacha tot het pachalik van Scutari behoord hebben, zoo als in de steden Valona, Delvino en Berat, de inwoners tegen de turksche regering waren opgestaan, en haar, doch zonder veel bloed te vergieten, verdreven hadden, terwijl die onlusten zich meer en meer naar het zuiden verbreidden. De pacha van Janina, *Emin*, was voornemens met eene aanzienlijke magt tegen de muiters op te rukken, en door zachte maatregelen of, zoo die niet mogten baten, door geweld het verspreiden van het oproer te keeren en de rust en orde te herstellen.

ENGELAND.

LONDEN, den 2den October.

De eerste lord der admiraliteit, de heer *J. Graham*, is voor eenige dagen van eene inspectie-reis van een gedeelte onzer zeemagt, in de hoofdstad terug gekeerd, en heeft onmiddelijk daarna onderscheidene conferentien met de overige aanwezig zijnde leden van het kabinet gehad.

— Te Liverpool heeft men zekeren *Evans* in hechtenis genomen, die met geweld in eene zaal wilde binnendringen, waar de ministers *Stanley* en den hertog van *Richmond* met de leden eener maatschappij van landbouw aan den disch zaten, en wel, zoo als men vermoedt, met voornemen om beide te vermoorden. Hij was met een geladen pistool en twee messen gewapend. Bij onderzoek is het gebleken, dat de ongelukkige niet wel bij zijne zinnen was.

— De baron *Neumann* is naar Milaan op reis, zijnde door den keizer van Oostenrijk met eene belangrijke zending bij de pauselijke regering belast. Hij moest tegen den 1sten dezer te Weenen zijn, om er den prins *von Metternich* te ontmoeten, en zou tegen kersmis hier terug komen, om zijnen ouden post van secretaris van legatie weder op te vatten.

Bij de oostenrijksche ambassade heerscht eene buitengewone drukte, zoodat er alle dagen tot laat in den avond gewerkt wordt.

— Men is hier nog ijverig bezig met het werven van krijgsvolk voor dona *Maria*. Zaturdag zijn weder twee honderd rekruten naar Gravesend op marsch gegaan, om aldaar ingescheept te worden, en in de vorige week zijn van die haven omtrent zeven honderd man naar Lissabon op reis gegaan. Een der werf-officieren heeft doen aankondigen, dat hij order had om nog duizend man aan te nemen.

— In een brief van Madeira van den 19 augustus leest men, dat men een er bezoek van admiraal *Napier* met zijn eskader verwachtte, om bezit van dat eiland voor dona *Maria* te nemen; doch dat de Gouverneur besloten had zich tot het uiterste te verdedigen. Over het algemeen scheen men er niet engelschgezind, en reeds waren eenige Engelschen, waaronder twee officieren van Zr. Ms. schip *Conway*, door het gemeen mishandeld geworden.

— Volgens brieven uit Mexico tot den 7den der vorige maand bestaat daar te lande eene sterke partij om de republikeinsche regering in eene monarchale te veranderen. Men hield het niet voor onmogelijk, dat *Santa Anna*, die nu onder den titel van president aan het hoofd van het bestuur staat, weldra tot keizer van Mexico uitgeroepen zou worden.

— Op den 16den Augustus is de algemeene vergadering van het eiland Jamaica door lord *Mulgrave*, den Britschen gouverneur van dat eiland, tot op den 3den September geprorogeerd, en wel met het doel, om aan de gezamenlijke leden van dat ligchaam voldoenden tijd te geven, om de nu tot wet gewordene bill, betreffende de emancipatie der negerslaven in de britsche koloniën, in West-Indie, intusschen behoorlijk bij zich-zelven te kunnen overwegen.

— De beroemde en in deze hoofdstad algemeen bekende rajah *Rammohun Roy*, de eerste Hindo van eenig aanzien en belang, welke de afgoderij zijner voorvaderen verlaten en zelfs het Nieuwe Testament ten deele overgezet heeft, en ook te Calcutta, in Oost-Indie, ter vestiging van de christelijke godsdienst, zeer werkzaam is geweest, is Vrijdag ll., te Stapelton-grove, nabij Bristol gelegen, aan de gevolgen van galkoortsen, overleden.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Beeldhouwer KLEIN te *Weenen*, heeft een borstbeeld vervaardigd van den Hertog van *Reichstadt*, liggende op het doodbed. Dit kunstwerk wordt, zoo wel wat bewerking als gelijkenis betreft, zeer geroemd en is in de werkplaats van den kunstenaar te zien, te gelijk met nog twee andere borstbeelden van den Hertog, dezen voorstellende, het eene in bloeijende gezondheid, omhangen met de hertogelijke mantel, het andere in ziekelijken toestand, gekleed in uniform. — Sedert eenigen tijd is de uitgave aangekondigd van een werk, 't welk de belangstelling der geleerde wereld grootelijks moet tot zich trekken, namelijk van een *Corpus Geographorum Graecorum et Latinorum qui supersunt omnium*, d. i. Verzameling van al de Grieksche en Latijnsche Aardrijkskundigen, wier werken tot ons zijn gekomen. Deze onderneming van veelomvattenden arbeid, maar, tevens van groot belang, zal onder het algemeen toezigt staan van drie bekwame Hoogleeraren. De beroemdste philologen van *Duitschland* zullen het werk met hunne kundigheden verrijken. De Grieksche Schrijvers zullen van Latijnsche vertalingen worden voorzien, en allen zullen door de noodige aanteekeningen, verhandelingen en kaarten worden opgehelderd. Registers en Vergelijkingstafelen tusschen de oude en latere namen zullen het werk besluiten. Het eerste deel zal tegen het einde van dit jaar te *Cassel* uitkomen. Een Prospectus wijst de schrijvers aan, die in de Verzameling zullen worden opgenomen en de geleerden, die aan dezelve zullen arbeiden.

ITALIË. — Van den 19 tot den 24 September zijn de overblijfselen van RAFAËL, gevonden in de kerk *S. Maria ad Martyres*, voor het publiek ten toon gesteld geweest.

ENGELAND. — Op den 1sten dezer zijn de lessen aan de Universiteit te *Londen* met eene Oratie van Dr. GRANT geopend. Deze nieuwe instelling, welke nog met velerlei tegenwerking te worstelen heeft, krijgt evenwel telkens meerdere zelfstandigheid en schijnt dit nieuwe Akademie-jaar met de gunstigste vooruitzigten te zijn ingetreden.

AMERIKA. — Het Congres der Vereenigde Staten van *Mexico* heeft aan de Kamer der Afgevaardigden aangevraagd, eene som van 30,000 Dollars tot het aankoopen van Tijdschriften, welke natuurlijk bijna alle van buitenlands moeten komen. De kamer heeft daarin bewilligd.

NEDERLANDEN. — Op den 14den der vorige maand heeft de Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, welke in vier afdeelingen gesplitst is, *Amsterdam*, *Rotterdam*, *Leiden*, *'s Gravenhage*, hare jaarlijksche algemeene vergadering gehouden te *Rotterdam*, onder voorzitting van den Heer D. T. HOET, die dezelve opende met eene redevoering *over eenige eigenschappen, welke aan Letterkundige voortbrengselen eene duurzame waarde geven*. Vervolgens werd aan den Heer J. A. BEKKER, Kunstschilder te *Rotterdam*, de gouden medaille uitgereikt, aan denzelve vroeger toegewezen wegens zijne verhandeling *over de Sokratische gesprekken*, terwijl eene dergelijke thans werd toegewezen aan Mr. J. C. W. LE JEUNE, wegens de beantwoording der vraag: „Welke regelen behoort men in acht te nemen, in het verrijken onzer moedertaal, „door het tweeder invoeren van verouderde en het smeden van nieuwe „woorden, of het aannemen van dezelve uit vreemde talen." De door

deze Maatschappij deels herhaalde, deels nieuw uitgeschrevene prijsvragen zijn de volgende: 1. » Welken invloed kan de uitbreiding der Steendrukkunst hebben op de beoefening van Schilder- en Graveerkunst? en welke » middelen zijn er uit te vinden, om, bij de volmaking der Steendrukkunst, » de Graveerkunst voor verval te bewaren? 2. In welke hoofddialecten is » de Nederlandsche taal onderscheiden; welke zijn de voornaamste bijzonderheden, waarin dezelve uit één loopen; en in hoe verre kan de Redenaar en Dichter tot verfraaijing en verrijking van zijne voordragt van » die bijzonderheden gebruik maken?" 3. Eene geschiedenis van den Nederlandschen Proza-stijl, opgehelderd door eene daarin gevlochten bloemlezing uit de beste schrijvers. 4. Eene lofrede op Antony Heinsius » (Raadpensionaris)" allen te beantwoorden voor 1 Maart 1835. 5. » Geeft » het verschil der taalstammen reden tot gegronden twijfel, of het menschelijk geslacht uit één menschenpaar is voortgesproten? 6. Een Historische Roman;" de beide laatsten voor 1 Maart 1836. Tot Algemeen Voorzitter der Maatschappij voor het volgend jaar is benoemd Mr. M. C. van Hall, Staatsraad, President van de Regtbank te *Amsterdam* enz. — Sedert de laatste jaren is bij het onderwijs in het Schrijven eene nieuwe leerwijze beproefd, welke door sommigen als zeer doelmatig is aangeprezen, terwijl anderen, ook na gedane proefnemingen, gemeend hebben, zich bij het oude te moeten houden. Ongetwijfeld hebben zich sommigen tegen de nieuwe leerwijze verklaard, en hunne proefnemingen onvoldoende bevonden, uit gebrek van genoegzame handleiding, om dezelve behoorlijk aan te wenden. Om in dit gebrek te voorzien is bijzonder dienstig de *Leerwijze der Schrijfkunst te Nijmegen uitgegeven* bij Thieme met 22 in koper gebragte platen. Mogen onze onderwijzers in de Schrijfkunst in de gelegenheid zijn zich dit werk aan te schaffen, hetzelve lezen, en na genomene proeven, zonder vooroordeel eene keuze doen. — De kostbare onderneming der prachtuitgave van Cats, ondernomen door den Boekhandelaar Beest van Kempen, en welke thans, gelijk het overige fonds van dien Boekhandelaar, zal verkocht worden, wordt inmiddels loffelijk voortgezet. Het laatste gedeelte van het 3de en het eerste van het 4de deel ziet thans het licht en deze aflevering beantwoordt aan de vorige. Drie fraaije plaatjes versieren dit gedeelte des werks; vooral dat van Eekhout, door Velyn gegraveerd, is uitmuntend. Het stelt den man voor, die zijne vrouw betrapt, terwijl haar vorige minnaar door een schilder haar afbeeldsel doet vervaardigen. Ook dat, hetwelk den hovenier verbeeldt, die eene ent op een jongen stam heeft gezet, waaruit de dichter aanleiding ontleent om aan jonggehuwden nuttige leering mede te deelen, doet den kunstenaar J. A. R. Best alle eer aan. De druk is fraai en, wat het Hollandsch betreft, correct; maar van de menigvuldige Latijnsche aanhalingen is hetzelfde niet te zeggen: deze zijn vol drukfeilen. — In ons N°. van 8 en 9 September is, bij gelegenheid van het berigt wegens een walvisch-foetus, aan den Heer Roussel in *Frankrijk* toebehoorende, gezegd, dat behalve onzen beroemden Geleerden Pieter Camper, het nog geenen Natuuronderzoeker had mogen gebeuren, een walvisch-foetus naar de natuur te beschrijven. Thans heeft Prof. Muller te *Franeker* in den *Algemeenen Kunst- en Letterbode* eenen brief doen plaatsen, waarin opmerkzaam wordt gemaakt op de Verhandeling over de Walvisschen van Prof. J. A. Bennet, bekroond bij de Maatschappij der Wetenschappen te *Haarlem*, waaruit blijkt, dat het onderzoek van den walvisch-foetus, hetgeen thans in *Frankrijk* eene nieuwigheid is, niet alleen reeds voor 40 jaren door Camper, maar ook nog in den jare 1809 door onzen beroemden Brugmans is bewerkstelligd. Al wederom een blijk, hoe ligt de verdiensten onzer Nederlanders in onderscheidene opzigten kunnen voorbij gezien worden, en, hoezeer wij niet mogen hopen, door op dezelve opmerkzaam te maken, buitenslands eene vrij algemeene miskenning te doen opzigte te doen ophouden, is dit evenwel nuttig voor onze eigene landgenooten, die bij de algemeenheid van Fransche lectuur gemakkelijk in die zelfde miskenning zouden kunnen worden medegesleept. Men schijnt er buitenslands vermaak in te scheppen, om zelfs in de meest bekende zaken, die onze natie maar eenigzins tot lof kunnen strekken, ons van allen roem te berooven. Zoo las men dezer dagen, dat er in *Frankrijk* eene Maatschappij was opgerigt, om Vondelingen in Kolonieën te vereenigen, naar het voorbeeld der Belgische Kolonieën van Weldadigheid. Zoo is er dezer dagen een Prospectus uitgegeven van Fransche Wereldreizigers en Letterkundigen, waarbij dezen de uitgaaf aankondigen van alle beroemde Reizen rondom de Wereld; en onder de opgenoemde reizigers bevindt zich niet één Hollander. Het is daarom te meer verblijdend, wanneer men pogingen ziet aanwenden om aan de Verdiensten onzer landgenooten zoo veel mogelijk regt te doen wedervaren, en als zoodanig mag worden aangemerkt het goedvinden van Z. M. onzen Koning, omtrent het werk van Mr. J. Scheltema, behelzende eene beoordeeling van het werk van C. H. Schaab, de *Uitvinding der Boekdrukkunst door Johan Guttenberg te Mentz.* Van deze oordeelkundige beschouwing der bestrijding van het gevoelen omtrent Laurens Koster, is eene Hoogduitsche vertaling, met vele vermeerderingen, door de zorg van den Heer Scheltema in 't licht gekomen, en Z. M. heeft, onder betuiging van Hoogstdeszelfs goedkeuring, gelast, een zeker getal Exemplaren ter beschikking van den Minister van Buitenlandsche Zaken te stellen, om aan de Buitenlandsche Gezantschappen, vooral in *Duitschland* te worden verzonden, ter verspreiding op Akademiën en andere inrigtingen van geleerdheid.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM,

VRIJDAG, *den 4den October.*

TARWE. — Over het geheel in Poolsche soorten veel ter veil en in Roode soorten gezocht; - 129 ℔ mooije Poolsche *f* 258; - 125 wit bonte Pools. *f* 240; - 127 bonte Pools. *f* 242; - 123 Pommersche *f* 180; - 127 Wismar *f* 195; - 120 Koningsb. *f* 180; - 125 Rostokker *f* 187; - 127 jarige Rhijn *f* 202; - 132 Nieuwe dito *f* 215; - 125 jarige en N. roode Gron. *f* 175; - 125 Nieuwe witte Vries. *f* 160; - 122 puike dito *f* 158; - 122 jarige dito *f* 154; - 120 betere dito *f* 152.

ROGGE. — Met weinig handel; - 118 ℔ jarige Pruissche *f* 140; - 123 N. Overijss. *f* 143; - 117 Stettin *f* 154.

GARST. — In eenen doen; - 102 ℔ N. Oldammer *f* 100.

HAVER. — Prijshoudend; - 81 ℔ zwarte *f* 70, 71.

BOEKWEIT. — Flaauw; - 113 ℔ Gron. Zand. *f* 114.

ERWTEN en BOONEN. — Niets in gepasseerd.

KOOLZAAD. — £ 1 lager; - Rostok. 53, 54; - per vatdadelijk 60.

LIJNZAAD. — In eenen doen, met ongenegene koopers; 103 ℔ Petersburg *f* 200.

OLIJ. — Raap- *f* 39½; - Lijn- *f* 35½; - Hennip *f* 37½; - Raap-Koeken *f* 48, 55; - Lijn-Koeken *f* 81, 10.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 4den October.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Werkel. schuld 2½	48 1/8	48 5/16	48 1/4
Dito dito 5	92	92 1/8	92
Uitgestelde dito ...	1 11/64		
Kansbill. dito....	20 13/16	20 15/16	20 13/16
Amort. Syndic.. 4½	85 1/4	85 3/8	85 1/4
Dito dito.. 3½	68 7/8	69	68 15/16
Schatkistbiljett.. 6	101 7/8	102	
Oorlogslasten.. 5			
Leening 1831... 6	102		
Handel-Maats.. 4½	93 7/16		
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	65 1/2	65 3/4	65 5/8
Dito *f* 1000... 3	41 7/16	41 1/2	
Uitges. 3 pc. Sch. 5	12 7/8	13	
Cort. Bons. Lond. 5	14 1/2		
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5			
Dito *Falc. & C.* 5	85	85 1/8	85 1/8
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	100 3/8	100 3/8	100 3/8
Dito dito 1828/29 5	101 1/4		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Cert. dito 1831/33 5	91 3/8		
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	66		
Certificat. dito.. 6	65 7/8		
POLEN.			
Aand. Loot. fl 300.			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50...			
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100...			
Dito dito » 250. 4	406		
Metalliek..... 5	91	91 1/4	91 1/8
Dito Lond. gen. 5			
Dito......... 2½			
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito........ 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leeningte Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5	67 3/4		
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

†† Het behaagde den Almagtigen, onzen geliefden Vader † CORNELIS OOMEN, gisteren middag omstreeks één uur, na eene langdurige sukkeling tot zich te roepen, in den ouderdom van ruim 66 jaren. Wij geven van dit voor ons zoo treurig sterfgeval, langs dezen gebruikelijken weg, aan Familie, Vrienden en Bekenden kennis, en verzoeken van Rouwbeklag verschoond te blijven.

Ginneken, den 4. October 1833.

C. W. OOMEN.
Uit aller Naam.

AANBESTEDING

der Leverancie van LEVENSMIDDELEN, BRAND- en LICHTSTOFFEN, ten dienste van de *GARNIZOENS ZIEKENZAAL* te *Bergen-op-Zoom.*

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal op den 15den dezer loopende maand, aan den minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie van:

a. Vleesch.
b. Wit Brood.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaarsen, Groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie. } bij het Ned. pond.
e. Roode Wijn.
f. Bier. } bij de Ned. kan.
g. Steenkolen bij de 1000 Ned. ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van 12 maanden, in te gaan met den 1sten Januarij aanstaande en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de Leverancie een aanvang zal nemen met den 1sten November van het loopende jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen met den 15den Julij, en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars, zullende voor de Leverancie dezer beide artikelen moeten worden ingeschreven, bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld, het gewigt dezer maat van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1. Dat de voorwaarden waarop deze aanbesteding zal plaats hebben, van heden af ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het bureau van den ondergeteekende.
2. Dat voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter, hiervoren zijn aangewezen, bij elkander, in een afzonderlijk billet, zal moeten worden ingeschreven, zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.
3. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders die van zijne borgen duidelijk zullen moeten worden geschreven.
4. Dat de prijzen der inschrijvingen, naauwkeurig in *schrijfletters* en in *guldens* en *cents* en *honderdste gedeelten van cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de billetten, door de inschrijvers zelve, ondergeteekend moeten zijn.
5. Dat de billetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven en verzegeld op het bureau van de *garnizoens Ziekenzaal* bezorgd, en gesloten moeten worden in de daartoe bestemde geslotene bus, uiterlijk des middags voor twaalf uren van den dag der aanbesteding, vermits ná dat tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6. Dat alle billetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden en verworpen zullen worden.

7. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver, te gelijker tijd, met het biljet van inschrijving, eene of meer, behoorlijk gecachetteerde proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadigden aanneemt tegen de bij het inschrijvingsbillet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht zijn, een afzonderlijk verzegeld billet, waarin de naam en de woonplaats van den inschrijver zal moeten vermeld staan.

8. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der Leverancien, bewijzen van het plaatselijk bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk, echter dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de Leverancie is toegewezen, en in welk geval, zij verpligt zullen wezen binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar bij gebreken van dien over de Leverancie nader zal worden beschikt.

Te Bergen-op-Zoom, den 4. October 1833.

De Majoor, fung. Militaire Onder-Intendant belast met het toezigt over voormelde Ziekenzaal.

M. WOLTER.

AANBESTEDING

der Leverancie van LEVENSMIDDELEN, BRAND- en LIGHTSTOFFEN, ten dienste van het Militair Hospitaal te *Gorinchem.*

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal, op den 25sten dezer loopende maand, aan de minstinschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed de Leverancie, van:

a. Vleesch.
b. Wit en Munitie-Brood.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaarsen Groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.
} bij het Ned. pond.

e. Roode Wijn.
f. Bier.
} bij de Ned. kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Ned. ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van 12 maanden, in te gaan met den 1sten Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de Leverancie een aanvang zal nemen met den 1sten November van het loopende jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen, met den 15den Julij, en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars; zullende voor de Leverancie dezer beide artikelen moeten worden ingeschreven, bij het Ned. mud, en daarbij tevens vermeld, het gewigt dezer maat van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden.

1. Dat de voorwaarden, waarop deze aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen, in het bureau van den ondergeteekende.

2. Dat, voor de artikelen, welke onder eene en dezelfde letter, hiervoren zijn aangewezen, bij elkander, in een afzonderlijk biljet, zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.

3. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders die van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *schrijfletters* en in *guldens* en *cents* en *honderdste gedeelten van cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de billetten, door de inschrijvers zelve, onderteekend moeten zijn.

5. Dat de billetten, behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het bureau van het Hospitaal bezorgd, en gestoken moeten worden, in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des middags voor twaalf ure van den dag der aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6. Dat alle billetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden en verworpen zullen worden.

7. Dat van den Wijn en het Bier door den inschrijver te gelijker tijd, met het billet van inschrijving eene of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadigden aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-billet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zullen moeten gehecht zijn, een afzonderlijk verzegeld billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten vermeld staan.

8. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid tot het behoorlijk volbrengen der leverancien, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk echter dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverancie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen binnen 24 uren, nadat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar, bij gebreke van dien, over de leverantie nader zal worden beschikt.

Te Gorinchem, den 4den October 1833.

De Onder-Intendant der 1e klasse, belast met het toezigt over voormeld Hospitaal.

ENGERINGH.

*** Op Woensdag den 9den October 1833. *Publieke Verkooping* in het groote Verkoopings-Lokaal over de Militaire Ziekenzaal van eene aanzienlijke menigte MEUBILAIRE en andere GOEDEREN. Dingsdag den 8sten October te zien.



PUBLIEKE VERKOOPING VAN

PAARDEN.

K. H. BODE, Notaris te *'s Prinsenhage*, zal, op Zaturdag den 12den October 1833, des voormiddags ten 10 ure, aan *het Huis ten Bosch* bij A. KNULST, onder *'s Prinsenhage*, ten verzoeke van den Heer A. KUIPERS, Postmeester te *Roozendaal*, verkoopen:

20 stuks zeer schoone *PAARDEN*, van 4 tot 8 jaren oud, geschikt om onder den Man bereden en voor Rijtuigen gespannen te worden.

*** Verkrijgbaar: Een KEUKEN-KAGCHEL of QUISINIERE, waarop men met *één* Vuur *drie* Potten doet Koken en *twee* Braad- en Bakovens heet stookt, onmisbaar en allervoordeeligst voor Restaurateurs, Logementhouders en groote Huisgezinnen; — te bevragen bij L. P. SPRANGERS, in *de Witte Leeuw*, op de Boschstraat te *Breda*. Brieven *franko*.



STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office, voor Passagiers en Goederen.

Het vertrek der Stoompacketten van *Rotterdam* is bepaald: Woensdag den 9 October, 's morgens ten 7 ure.

Prijzen der Plaatsen: Eerste Kajuit £ 3 en Tweede Kajuit £ 2. Nadere inlichting bij de Agenten.

W. SMITH & COMP.
P. A. VAN ES.



STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

October 1833.

Van *Middelburg.*	Van *Rotterdam.*
Donderdag den 10, 's morg. 8 uur	Dingsdag den 8, 's morg. 10½ uur
Zondag » 13, » 4 »	Vrijdag » 11, » 4 »

*** Den 21sten October zal ten huize van F. P. STERK, te *Breda*, worden verkocht:

Eene aanzienlijke verzameling BOEKEN, grootendeels nagelaten door wijlen den Wel-Edel Gestrengen Heer Mr. C. J. W. NAHUYS van *Burgst.* De Catalogus is alom verzonden.

*** Op den 14den October aanstaande en volgende dagen, zal, de Boekhandelaar A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te *Deventer*, verkoopen:

Fraaije verzamelingen Latijnsche-, Fransche-, Hoog- en Nederduitsche BOEKEN, bestaande in: Godgeleerde- en Kerkelijke Historie-Schrijvers, Natuurkundige-, Historie-, Reis-, Land-, Stad-, Levensbeschrijvingen en Mengelwerken, onder welke vele voorname werken voorkomen. Meerendeels nagelaten door wijlen den Wel-Eerwaarden Zeer Geleerden Heer J. S. S. BULLOT, in leven Predikant te *Wezep*; waarvan de Catalogus is verzonden.

Bij genoemden is uitgegeven en alom verzonden, alsmede bij W. BRAVE, Jr., te *Amsterdam*, bij getallen te bekomen:

J. GLASER, *Kort Begrip der Romainsche Geschiedenis in Themata*, ten gebruike der Fransche Scholen, tweede verbeterde en vermeerderde druk, 55 cents.

*** Bij VAN GULICK & HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te *Breda*, is van de pers gekomen:

I. DESCRIPTIO CHOLERAE, *in quâ ejus definitio, causa proxima et remotae, Divisio, Diagnosis, Prognosis, Autopsia cadaverum, Curatio et Regimen Prophylactium. Therapeuticae exempla occurrunt.* Auctore F. X. JANSSENS, Med. Doctore, Praxim Exercente Oosterhout, 50 cents.

II. KORT OVERZIGT *van de Pligten der Guiden*, getrokken uit de Bataillons-School en Exercitie van Linie, ten gebruike der troepen van Z. M. den Koning der Nederlanden, 30 cents.

Te Breda, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers